

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بین‌المللی کردن ذخیره تسلیحات شیمیایی سوریه؟

این متن ترجمه و تلخیصی است از:

**Internationalisation of Syria's Chemical Weapon
Stockpile?, Jean Pascal Zanders and Ralf Trapp, 10
Sep. 2013.**

ترجمان: بین‌المللی کردن ذخیره تسلیحات شیمیایی سوریه؟

بررسی و نظارت: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران -
معاونت پژوهشی

ترجمه و تلخیص: فیروزه میررضوی

تاریخ انتشار: ۹۲/۷/۶

تلفن و دورنگار: ۷ - ۸۸۷۵۶۲۰۵

صندوق پستی: ۳۸۴۹ - ۱۵۸۷۵

نشانی اینترنت: www.tisri.org

کلیه حقوق مادی و معنوی این گزارش متعلق به مؤسسه تهران است. تکثیر، انتشار و یا واگذاری آن به دیگران به
هرصورت و بدون اجازه کتبی این مؤسسه مجاز نمی‌باشد.

بین‌المللی کردن ذخیره تسلیمات شیمیایی سوریه؟

ژان پاسکال زاندرس و رالف ترپ نویسندگان این مقاله به پیشنهاد روسیه مبنی بر اظهارات وزیر خارجه آمریکا در خصوص تحویل تمامی ذخایر تسلیمات شیمیایی سوریه برای اجتناب از وقوع حمله نظامی پرداخته و معتقدند که اجرایی کردن این پیشنهاد به لحاظ ساختاری، حقوقی، زمانی و لجستیکی بسیار دشوار است، به ویژه آنکه این کشور در شرایط جنگ داخلی به سر می‌برد. از این رو به نظر این نویسندگان مهمترین گام‌های همه‌جانبه‌ای که باید در این خصوص برداشته شوند به شرح زیر هستند:

۱. ایجاد ساختار حقوقی

(الف) با توجه به شرایط جنگی سوریه و اجتناب‌ناپذیری همکاری با دولت کنونی سوریه برای آماده‌سازی و اجرای این طرح، باید ترتیبات و توافقاتی در خصوص امنیت کنشگران بین‌المللی با گروه‌های شورشی انجام پذیرد.

(ب) از آنجا که هیچگونه ساختار حقوقی برای سازماندهی و اجرای این توافق وجود ندارد، باید سندی بنیادین در قالب قطعنامه‌های سازمان ملل بر مبنای ممنوعیت کاربرد سلاح‌های شیمیایی و بیولوژیکی و با هدف اعطای اختیار تام به دبیر کل سازمان ملل برای تحقیق و تفحص در خصوص موارد نقض این تفاهم‌نامه و همکاری با کارشناسان داخلی تدوین و ارائه شود.

(ج) از آنجا که کنوانسیون تسلیمات شیمیایی شامل مفادی برای بازرسی و انهدام تسلیمات شیمیایی یک کشور غیر عضو از طریق سازمان منع کاربرد سلاح‌های شیمیایی نمی‌شود، باید پیشنهادی جدید در این زمینه ارائه شود تا امکان همکاری سازمان ملل با سازمان منع کاربرد سلاح‌های شیمیایی فراهم آید.

د) شورای امنیت باید به ایجاد یک نیروی مداخله‌گر چندملیتی با دستور کار مصون‌سازی، ایمن‌سازی و حفاظت از ذخایر تسلیحات شیمیایی سوریه اقدام نماید.

۲. گام‌های لازم برای بین‌المللی کردن ذخایر تسلیحات شیمیایی

الف) شفاف‌سازی تمام و کمال توسط سوریه: ارائه گزارشی مفصل و دقیق از ذخایر تسلیحات شیمیایی، مکان‌های ذخیره‌سازی و زیرساخت‌های مربوطه.

ب) راستی‌آزمایی بیانیه‌ها: لزوم تأیید و راستی‌آزمایی داده‌های ارائه شده از سوی سوریه توسط یک نهاد مستقل.

ج) ایمن‌سازی تسلیحات شیمیایی در مکان‌های محدود: لزوم ذخیره تسلیحات در مکان‌های محدود به لحاظ تعداد به منظور رعایت اصول ایمنی و حفاظتی و همچنین کاهش میزان نیروهای لجستیک برای انهدام این ذخایر.

د) همکاری و تعامل با متحدان سوریه: لزوم همکاری و تعامل با ایران و روسیه در این زمینه با توجه به نزدیکی و اتحاد آنها با سوریه، عضویت آنها در سازمان منع کاربرد تسلیحات هسته‌ای و مخالفت صریح و همه‌جانبه آنها با استفاده از این تسلیحات.

ه) همکاری و تعامل با کشورهای عرب عضو سازمان منع کاربرد تسلیحات هسته‌ای: مشارکت و همکاری با این کشورها با هدف کاهش سوءتفاهم‌های داخلی در خصوص مداخله خارجی برای انجام عملیات بازرسی و انهدام.

و) لزوم حضور چندین کشور عضو این سازمان، علاوه بر روسیه و آمریکا: حضور این کشورها به منظور نظارت بر تمامی این فرآیند و تأیید و اثبات انهدام تسلیحات.

ز) لزوم درخواست همکاری از کشورهای مجهز به فناوری انهدام تسلیحات شیمیایی: کشورهای آلمان، ژاپن، آمریکا و برخی کشورهای دیگر.

ح) برگزاری کنفرانس الزام‌آور با هدف تعیین هزینه‌های مالی این عملیات.

۳. اضطراب در برابر فرآیند سیاسی

الف) اگرچه این فرآیند پیچیده، هزینه‌بر و بسیار زمان‌بر است، اما به لحاظ فنی و انسانی امکان‌پذیر و عملی بوده، با این شرط که تمامی اقدامات و تلاش‌های جامعه بین‌الملل به حل این معضل اختصاص یابد و از ایجاد هر گونه مشکلات نظری و مفهومی مانعت به

عمل آید.

- ب) جامعه بین‌الملل باید در کوتاهترین زمان ممکن این اقدام را در مذاکرات خود اتخاذ نماید که چهارچوب پیشنهاد شده، تنها ساختاری موقتی است که با توجه به شرایط خاص کشور سوریه اعمال می‌شود و کاربرد آن برای کشورهای دیگر امکان‌ناپذیر است.
- ج) از آنجاکه کنوانسیون تسلیحات شیمیایی علاوه بر ذخایر و تاسیسات شیمیایی طیف گسترده‌ای از موارد دیگر را نیز شامل می‌شود، و از آنجا که مورد کشور سوریه مورد خاصی است که مستلزم اجرای تمامی بندها و مفاد این کنوانسیون نمی‌باشد، باید اقدامات و تصمیماتی مختص این مأموریت ویژه در کوتاهترین چهارچوب زمانی اتخاذ شود.
- د) جامعه بین‌الملل باید بداند که اجرای این فرآیند بسیار زمان‌بر است، بنابراین تعیین روز، هفته و ماه برای آن بی‌معنا است، چراکه این روند از عملیات راستی‌آزمایی و انهدام تسلیحات در لیبی بسیار پیچیده‌تر است.
- ه) چنانچه قصد و هدف واقعی جامعه بین‌الملل، بین‌المللی کردن ذخایر تسلیحات شیمیایی سوریه است، جوامع و نهادهای سیاسی و دیپلماتیک باید قادر به اولویت‌بندی اهداف خود بوده و به این سؤال پاسخ دهند که آیا نیت آن‌ها مصون‌سازی ذخایر شیمیایی سوریه با همکاری دولت این کشور و برای نجات جان مردم آن از حملات آتی است و یا اینکه تنها قصد دارند سوریه را برای اقدامات گذشته‌اش تنبیه و مجازات کنند، اقداماتی که در درناک بودن آنها شکی نیست.